

RESPONSABILITATE PENTRU EDUCAȚIE!

Importanța investiției în educație

Dacă în trecut educația reprezenta un mecanism prin care clasele sociale privilegiate își mențineau puterea în societate prin limitarea accesului transmiterii și dobândirii de cunoștințe, evoluția societății a făcut ca în prezent educația să fie văzută ca unul din drepturile fundamentale ale omului, prin prisma impactului pe care ea îl poate produce la nivelul fiecărui individ, fiind considerată bun public și responsabilitate publică, datorită beneficiilor recunoscute pe care le aduce la nivel societal.

Odată cu evoluția societății au evoluat și nevoile acesteia, dezvoltându-se tot mai multe activități și locuri de muncă care necesită mai multă pregătire și cunoștințe, dezvoltându-se totodată nevoia de emancipare a omului și de democratizare a statelor, nevoi care nu pot fi susținute fără sisteme educaționale de calitate, capabile să răspundă acestor provocări. Pentru ca educația să nu rămână în continuare un mecanism de păstrare a puterii în interiorul anumitor categorii sociale este nevoie ca aceasta să fie incluzivă și să garanteze accesul echitabil tuturor categoriilor sociale, eliminând orice posibilă barieră care ar putea sta în calea unui tânăr în primirea educației pe care și-o dorește. Existența unui sistem educațional de calitate care să fie accesibil pentru toți este cea mai importantă condiție pentru dezvoltarea coerentă a unui stat și reducerea inechităților în rândul populației, atât din punct de vedere economic, cât și din punct de vedere social.

Pentru ca această condiție să fie îndeplinită, este important ca educația să fie considerată o prioritate pentru toți decidenții unui stat și să o trateze cu responsabilitatea cuvenită. Unul dintre cei mai buni indicatori ai responsabilității cu care aceștia tratează educația este finanțarea acesteia, întrucât aceasta influențează toate procesele educaționale din sistemul de învățământ, influențând direct calitatea și echitatea educației. Educația nu trebuie privită ca un cost pe care un stat trebuie să îl suporte pentru garantarea unui drept, ci ca o investiție pe termen lung care generează venituri viitoare și contribuie la dezvoltarea societății.

Conform unui studiu al OECD¹, un stat câștigă zeci de mii de dolari de pe urma fiecărui absolvent de studii superioare (s-a calculat că statele analizate de OECD în 2011 câștigă, în medie, o sumă de 91 036 de dolari de pe urma fiecărui absolvent de sex masculin), la care se adaugă noi locuri de muncă create de absolvenți și dezvoltarea generală a economiei prin inovațiile aduse. Mai mult, strategia Comisiei Europene "Europa 2020"³ arată faptul că până în 2020 circa 16 milioane de noi locuri de muncă vor necesita calificări superioare, în timp ce cererea de personal necalificat va scădea cu aproximativ 12 milioane. Prin urmare devine tot mai clară nevoia de educație superioară în rândul populației, întrucât cunoștințele

**European Students'
Union**

și informațiile stau la baza societății moderne actuale, reprezentând cea mai importantă resursă de dezvoltare a unui stat.

Pe lângă beneficiile economice pe care educația le produce, aceasta contribuie și la dezvoltarea socială, culturală și tehnologică a societății, prin multiplele dimensiuni pe care le abordează în general. Educația superioară contribuie la creșterea stării generale a sănătății unui stat, îmbunătățește participarea activă a cetățenilor la problemele societății și are legătură directă cu scăderea criminalității și a violenței de orice fel. Un alt studiu OECD² arată că în statele analizate în ianuarie 2013 speranța de viața a unui bărbat de 30 de ani care a absolvit un ciclu de învățământ superior este cu 8 ani mai mare decât în cazul unui bărbat de aceeași vârstă fără studii superioare. Mai mult, studiul arată că participarea la vot în rândul populației cu studii superioare este mai mare cu 15% decât în cazul populației fără studii, această diferență crescând chiar până la 27% în cazul tinerilor cu vârste cuprinse între 25 și 34 de ani. Inclusiv nivelul de satisfacție asupra vieții este influențat de nivelul de educație, datele studiului arătând că diferența în acest sens între populația cu studii superioare și populația fără studii este de 18%.

Pe lângă acestea, educația superioară contribuie la dezvoltarea spiritului critic și formează gânditori, oameni orientați spre identificarea soluțiilor, creând astfel contextul propice pentru dezvoltarea societății și rezolvarea unor probleme generale cu care aceasta se confruntă. Caracterul incluziv al educației este cu atât mai important cu cât pentru dezvoltarea coerentă și sustenabilă a societății este nevoie să fie abordate și rezolvate problemele tuturor categoriilor sociale de către oameni bine pregătiți în acest sens.

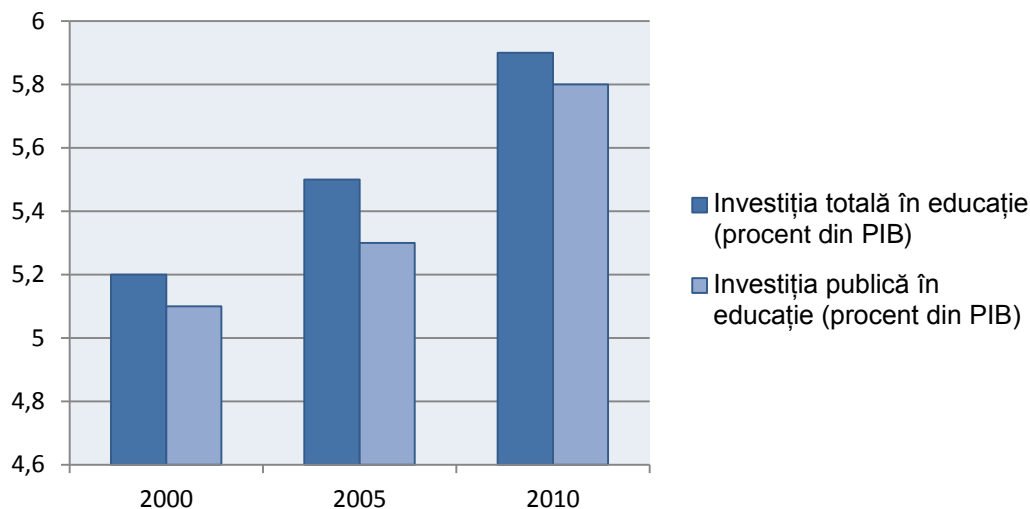
Asumări privind finanțarea educației

Încă de la reuniunea Miniștrilor Educației din Franța, Marea Britanie, Italia și Germania desfășurată la Sorbona, premergătoare celebrei întâlniri care a dat naștere celui mai mare set de reforme educaționale din Europa - "Procesul Bologna", Miniștrii Educației și-au asumat răspunderea față de relevanța sistemului de învățământ superior - *"Le datorăm studenților și întregii noastre societăți un sistem de învățământ superior care să le ofere tinerilor cele mai bune șanse de a-și găsi propriul domeniu de performanță"*⁴. În anul 2001, odată cu a doua Conferință Ministerială a statelor care și-au asumat Procesul Bologna, Miniștrii Educației menționează pentru prima dată într-un comunicat ministerial european faptul că *"învățământul superior trebuie considerat bun public și este și va rămâne responsabilitate publică"*⁵. În Comunicatul Ministerial de la Berlin din 2003, miniștrii fac precizări directe asupra necesității susținerii financiare a reformelor educaționale de către guverne - *"Miniștrii înțeleg faptul că există obstacole în realizarea acestor scopuri și ele nu pot fi rezolvate singure de către instituțiile de învățământ superior. Se cere un sprijin puternic, inclusiv financiar, și un set de decizii adecvate din partea guvernelor"*⁶, iar în Comunicatul din 2007 de la Londra se precizează importanța finanțării corespunzătoare a universităților - *"Subliniem importanța unor instituții de învățământ superior solide, care să fie diverse, finanțate corespunzător, autonome și responsabile"*⁷. În Comunicatul Ministerial din 2009⁸, finanțarea învățământului superior și păstrarea educației ca bun și responsabilitate publică rămân priorități ale miniștrilor educației pentru următorul deceniu, iar în ultimul Comunicat Ministerial, cel de la București din 2012, aceștia reafirmă importanța investiției în educației și securizarea finanțării publice a învățământului superior în contextul crizei economice - *"Europa trece printr-o criză economică care produce efecte la nivel societal. În ceea ce privește învățământul superior, criza economică afectează disponibilitatea unei finanțări adecvate și perspectivele de găsire a unui loc de muncă pentru absolvenți. Învățământul Superior reprezintă o parte importantă a soluției pentru depășirea crizei financiare. Sistemele de educație puternice și relevante sunt baza societăților bazate pe cunoaștere. Învățământul Superior ar trebui să fie în centrul eforturilor noastre de depășire a crizei - acum mai mult ca niciodată. Ținând cont de acestea, ne asumăm să securizăm cel mai ridicat nivel posibil de finanțare publică a învățământului superior și să identificăm noi surse de finanțare, ca investiții în viitorul nostru"*⁹.

Aplecându-ne atenția asupra datelor furnizate de OECD¹⁰ cu privire la investiția statelor în educație, putem observa că în cele 21 de state membre ale Uniunii Europene care au fost analizate au existat creșteri ale procentului PIB alocat educației în medie de la 5,2 în 2000 la 5,9 în 2010, reieșind astfel că statele au înțeles importanța investiției în educație și beneficiile pe care acestea le generează. Mai mult, datele sugerează și faptul că acestea și-au respectat per ansamblu asumările făcute în legătură cu responsabilitatea publică a finanțării educației, astfel încât finanțarea publică este predominantă în valoarea finanțării generale.

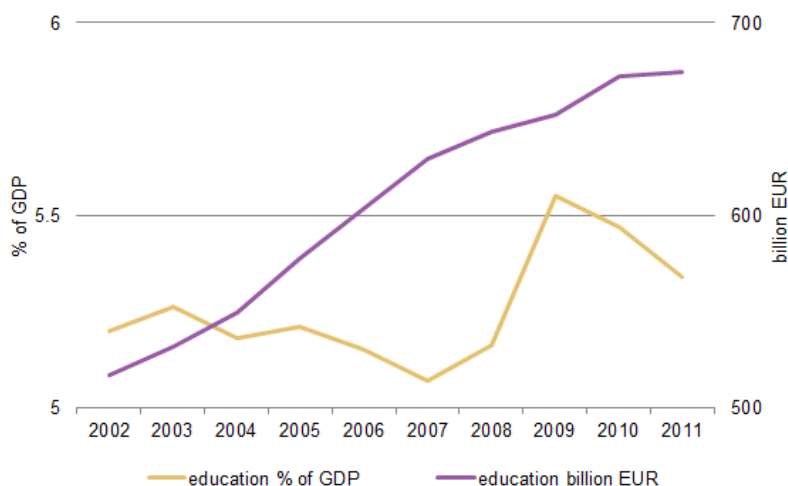

**European Students'
Union**

Investiția statelor UE21 în educație – procent din PIB (conform OECD)

Odată cu criza economică globală, care a dus după sine măsuri de austeritate în majoritatea statelor din Uniunea Europeană, valoarea PIB-ului alocat educației de către guvernele din UE a intrat într-un trend descendent, media alocată scăzând de la 5,5 în 2009 la 5,3 în 2011 la nivelul tuturor statelor UE, conform datelor furnizate de Eurostat¹¹. Chiar dacă PIB-ul alocat educației a scăzut, valoarea efectivă a investiției alocate a crescut. Țările care au alocat cel mai mare procent din PIB alocat educației în 2011 au fost Islanda (7,9%), Danemarca (7,8%) și Cipru (7,2%), în timp ce cele mai mici valori în acest sens s-au înregistrat în Bulgaria (3,6%), Slovacia (4,1%), Grecia și România (ambele cu 4,4%). În România, procentul mic alocat a venit chiar în contextul unei creșteri substanțiale a bugetului alocat educației, PIB-ul alocat educației în 2010 fiind de 3,4%.

Evoluția investiției publice în educație din 2002 până în 2011 în statele UE27

În acest context, Strategia Europa 2020, cel mai important document strategic lansat de Comisia Europeană pentru următoarea decadă, definește educația ca una din prioritățile necesare pentru sprijinirea potențialului de creștere economică a UE și pentru

**European Students'
 Union**

sustenabilitatea socială a statelor – ”Pentru a sprijini potențialul de creștere economică a UE și sustenabilitatea modelelor noastre sociale, consolidarea finanțelor publice în contextul Pactului de stabilitate și de creștere implică definirea unor priorități (...). Structura și calitatea cheltuielilor publice este, de asemenea, importantă: programele de consolidare bugetară ar trebui să acorde prioritate „posturilor generatoare de creștere”, cum ar fi educația și competențele, cercetarea, dezvoltarea și inovarea (...)”³.

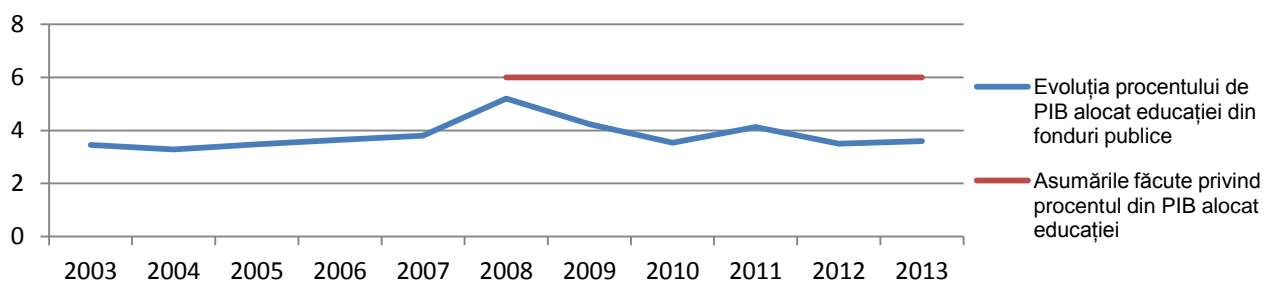
Asumările făcute de România la nivel internațional privind finanțarea educației sunt reflectate la nivelul Legii Educației Naționale¹² în doua prevederi importante. Pe de o parte educația este considerată prioritate națională, iar învățământul superior este considerat responsabilitate publică – Art. 222 (3) *Finanțarea învățământului superior de stat se asigură din fonduri publice, în concordanță cu următoarele cerințe: a) considerarea dezvoltării învățământului superior ca responsabilitate publică și a învățământului, în general, ca prioritate națională*, iar pe de altă parte legea prevede alocarea unui procent de minimum 6% din PIB pentru educație – Art. 8 *Pentru finanțarea educației naționale se alocă anual din bugetul de stat și din bugetele autorităților publice locale minimum 6% din produsul intern brut al anului respectiv*.

Mai mult, în 2008 reprezentanții partidelor politice parlamentare și-au asumat aceeași alocare de minimum 6% din PIB pentru educație în cadrul Pactului Național pentru Educație¹³, document ce definește 8 obiective prioritare pentru educația din România pe o perioadă de 5 ani (2008-2013) – ”Asigurarea în perioada 2008-2013, din alocarea bugetară anuală, a minimum 6% din PIB pentru educație și a minimum 1% pentru cercetare ”.

Analizând însă datele legate de procentul din PIB alocat pentru educație în ultimii 5 ani, observăm că această asumare de 6% pentru educație nu a fost respectată nici măcar o dată pe întreaga perioadă asumată.

Anul	2009	2010	2011	2012	2013
Procentul din PIB alocat educației	4,24% ¹³	3,53% ¹³	4,13% ¹¹	3,5% ¹⁴	3,6% ¹⁴

Pradoxal este faptul că odată cu criza economică, moment în care investiția în educație a devenit și mai importantă datorită rolului recunoscut pe care aceasta îl poate juca pentru ieșirea din criză, trendul alocării PIB-ului pentru educație a devenit unul descendent, în contextul în care existase un trend ascendent din 2001 până în 2008.

Practic momentul în care reprezentanții partidelor politice și-au asumat alocarea a 6% din PIB pentru educației a coincis cu începutul unei perioade de scădere continuă a procentului din PIB alocat, neexistând astfel nicio concordanță între asumările făcute și ce s-a întâmplat în sistemul educațional din punct de vedere al finanțării. Acest lucru sugerează lipsa de coerență și viziune în ceea ce privește impactul pe care educația îl poate avea asupra economiei și societății și nerecunoașterea educației ca investiție viabilă pe termen lung pentru ieșirea din criză.

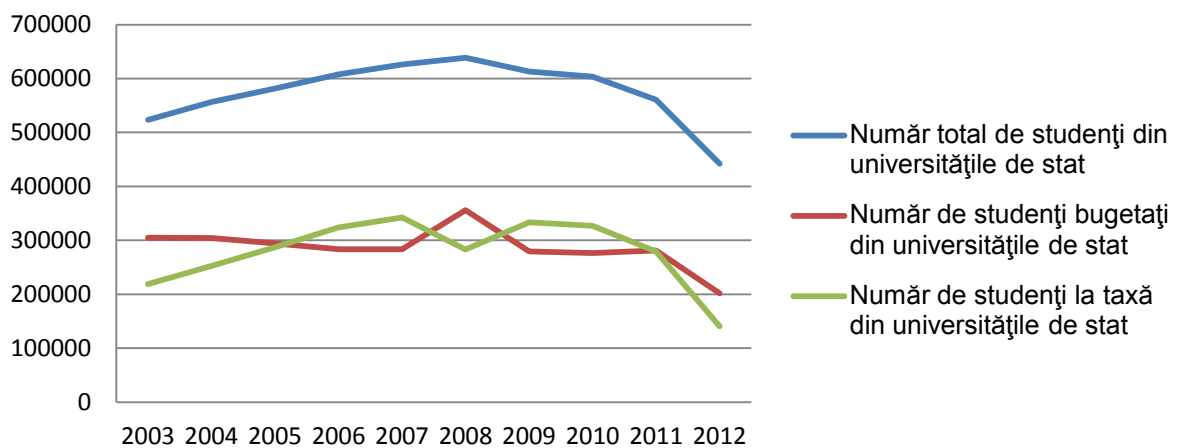

**European Students'
Union**

Problema subfinanțării învățământului superior

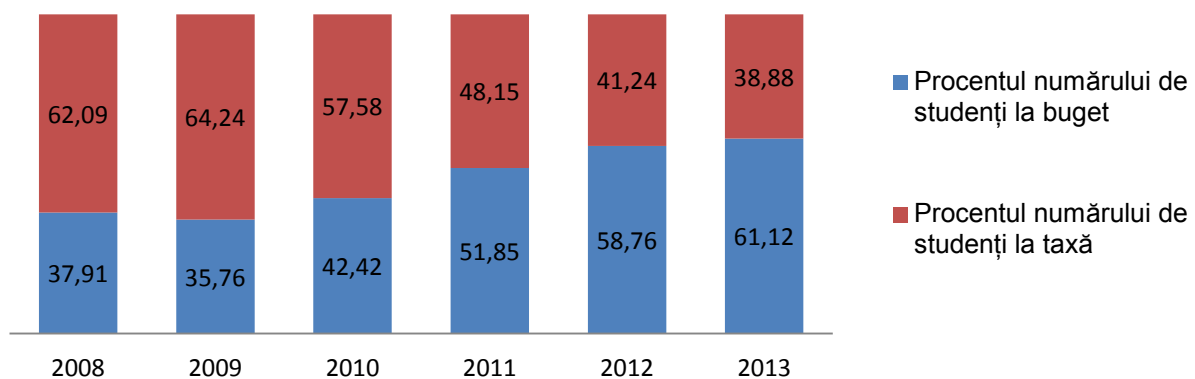
Această neconcordanță între asumările făcute de decidenți și realitate a dus la situații critice în sistemul de învățământ superior, lipsa unei finanțări corespunzătoare generând o serie de efecte negative atât pentru universități, cât și pentru studenți.

Înainte de a trece în revistă date legate de finanțarea învățământului superior, este necesar să ne aplecăm atenția asupra evoluției numărului de studenți din ultimi ani, urmărind și numărul de înmatriculări în primul an, pentru a putea avea o imagine de ansamblu asupra evoluției caracteristicilor participării la sistemul educațional. Analizând datele furnizate de CNFIS în "Raportul public anual 2012 – Starea finanțării învățământului superior și măsurile de optimizare care se impun"¹⁵ și totodată date furnizate de Direcția Generală Învățământ Superior, constatăm că după ce a existat un trend ascendent cu privire la numărul de studenți din universitățile de stat până în 2008, după această dată numărul studenților a scăzut de la an la an, scăderi cauzate în principal de evoluția demografică și de lipsa unor politici coerente de integrare a grupurilor defavorizate în învățământul superior. Cele mai mari scăderi s-au înregistrat în rândul numărului de studenți la taxă.

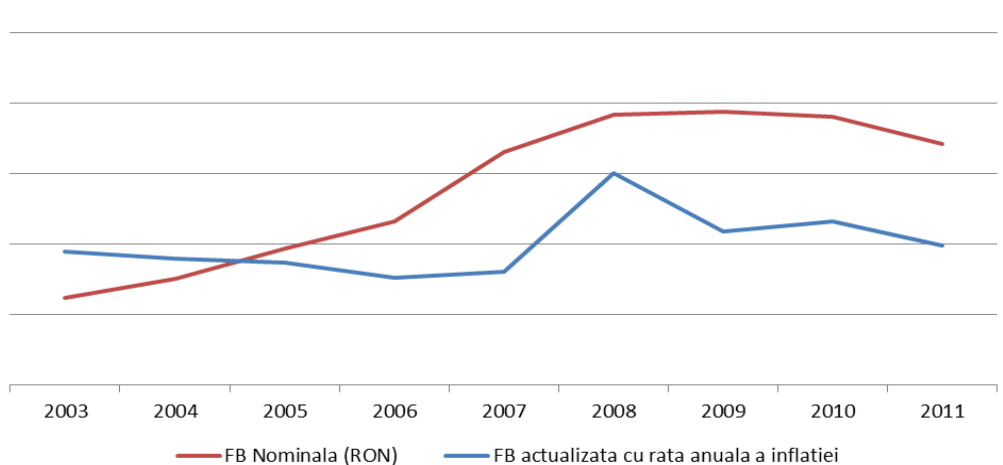
Evoluția numărului de studenți din universitățile de stat în perioada 2003-2012

Corelând aceste date cu evoluția numărului de înmatriculări în anul I la toate ciclurile de învățământ superior (licență, masterat, doctorat), reiese foarte clar creșterea dependenței universităților de stat de finanțarea publică, întrucât ponderea numărului de studenți finanțați din bugetul public a crescut considerabil și se află într-un trend ascendent.

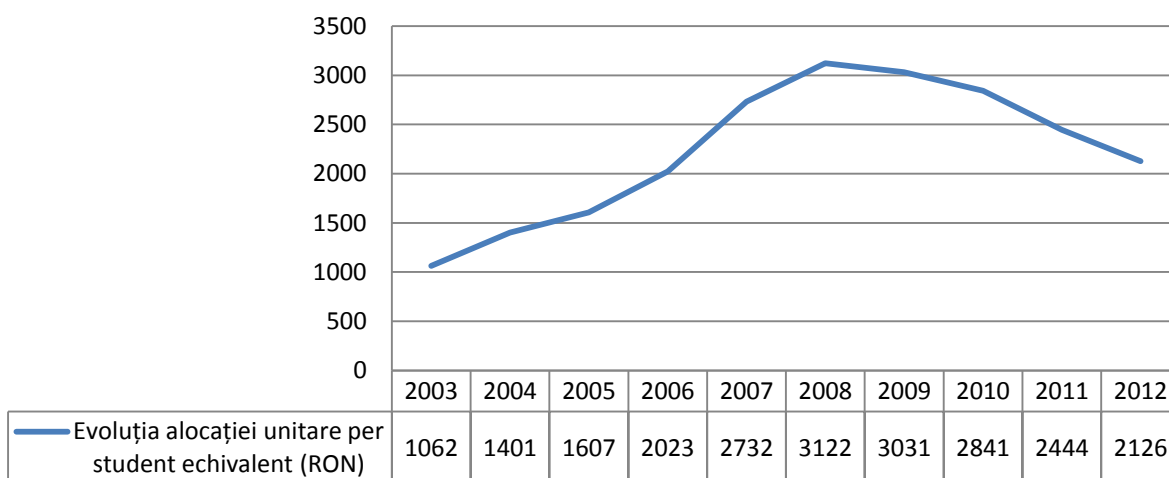
Evoluția structurării numărului total de studenți din anul 1 (conform CNFIS)

Analizând evoluția finanțării universităților publice în perioada 2003-2012 din perspectiva finanțării de bază – cea mai importantă componentă a finanțării totale (68% în 2012 – conform CNFIS), constatăm că finanțarea de bază a crescut în valori absolute în perioada 2003-2011 de la o valoare totală de 617 milioane de lei la un total de 1709 milioane de lei, însă luând în considerare rata inflației corespunzătoare fiecărui an din perioada de referință observăm că în termeni reali finanțarea de bază a stagnat, înregistrând chiar un trend negativ, cu excepția anului 2008 care a însemnat o creștere semnificativă a finanțării de bază.

Evoluția sumelor totale alocate pentru finanțarea de bază (2013), în RON, actualizate cu rata anuală a inflației (CNFIS)

Evoluția alocației per student echivalent a fost similară cu evoluția finanțării de bază, aceasta crescând în valori nominale de la 1062 de lei în 2003 la 2126 de lei în 2012. De remarcat este că față de valoarea alocației unitare per student echivalent care s-a înregistrat în 2008, în 2013 valoarea nominală acesteia a scăzut cu 32%. Și mai îngrijorător este faptul că, luând în considerare rata inflației fiecărui an din perioada de 2003-2012, constatăm că în valoare reală alocarea financiară per student echivalent este mai mică cu 7% în 2012 față de cât era în 2003.

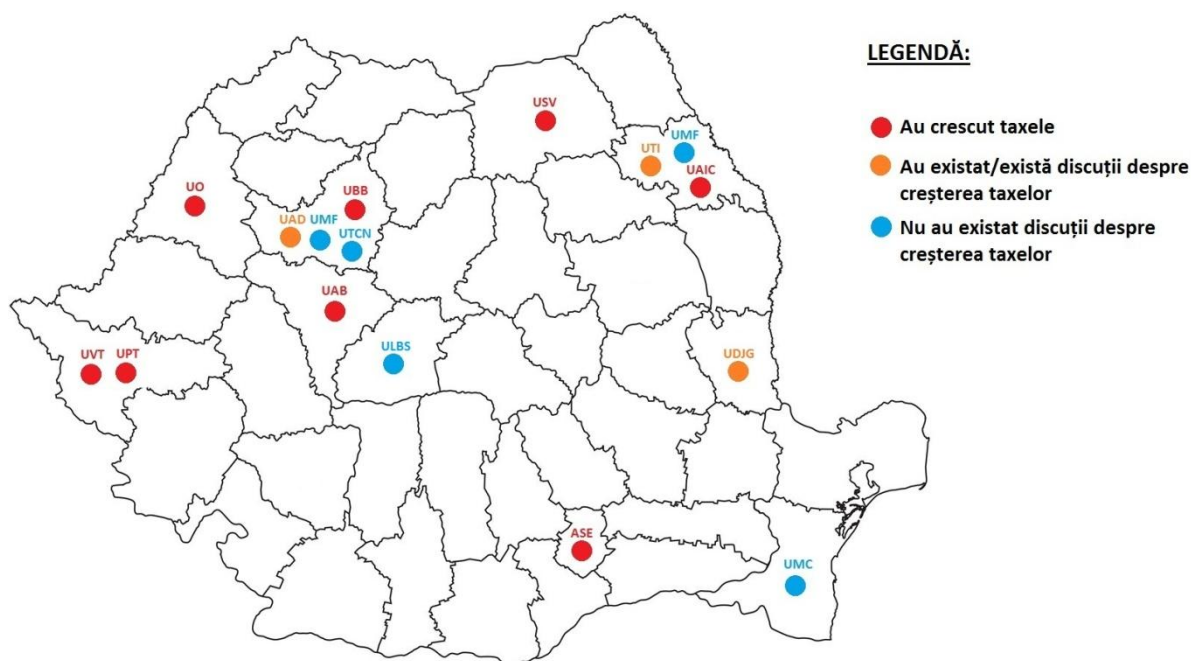

Evoluția alocației unitare per student echivalent (conform CNIFS)

În contextul unei creșteri a numărului de studenți echivalenți prin creșterea cifrei de școlarizare, neurmată însă de o alocare financiară constantă care să urmărească acoperirea acestei creșteri și totodată deficitul creat de scăderea numărului de studenți plători de taxe s-a produs o subfinanțare constantă a universităților publice, obligând universitățile să caute surse de finanțare noi, care să le acopere cheltuielile imputate de procesul educațional.

Una din măsurile la care recurg tot mai multe universități pentru a reduce deficitul datorat de scăderea de venituri provenite de la studenți cu taxă în contextul scăderii continue a alocației per student echivalent (mai ales din 2008 în 2013) este, inevitabil, creșterea taxei de școlarizare, universitățile încercând astfel să obțină aceeași bani proveniți de la studenții cu taxă, dar raportat la un număr mai mic de studenți. Analizând această situație prin intermediul unui chestionar aplicat de ANOSR organizațiilor membre – vezi Anexa 1, ANOSR a constatat că din 16 universități din România analizate, în 11 dintre acestea (69%) au crescut taxele de studiu sau au existat/există discuții în acest sens la nivelul structurilor de conducere ale universității, conform percepției studenților. Mai grav este că în jumătate din universitățile analizate taxele de școlarizare deja au fost crescute în ultimii ani în ultimii 2 ani.

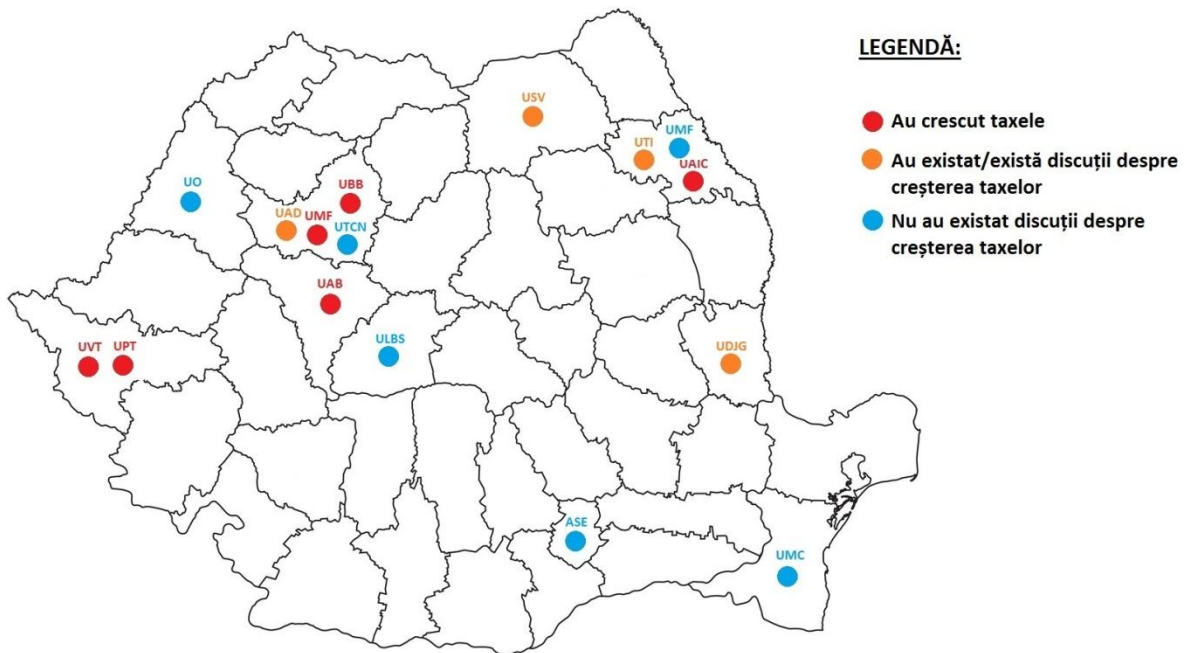
Harta creșterii taxelor de studiu din ultimii 2 ani în România

La Universitatea “Ștefan cel Mare” din Suceava cuantumul de majorare a taxei de școlarizare a fost între 500 și 900 de lei, în funcție de cicluri și domenii de studiu. Academia de Studii Economice București a crescut taxele pentru licență și masterat cu 500 de lei (de la 3000 la 3500 de lei, respectiv de la 4500 la 5000 de lei), iar pentru doctorat cu 1000 de lei (de la 5500 la 6500 de lei). La Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași taxele au crescut anul trecut, la nivelul licență diferența fiind în general de la 2200 la 2700 de lei. La Universitatea de Arte și Design Cluj-Napoca propunerea de creștere a taxei a fost de la 3000 la 3700 de lei, iar după lungi dezbateri în Senatul Universității, cu demersuri continue ale organizației studenților, creșterea a rămas la valoarea de 3300 de lei. Universitatea

"Dunărea de Jos" Galați a crescut taxa cu 200 de lei la domeniile tehnice și 100 de lei la domeniile umane.

Un alt efect al subfinanțării educației resimțit cel mai mult de către studenți se reflectă în creșterea taxei de cămin și diminuarea investițiilor în condițiile din cămine și cantine. Întrebate despre creșteri ale taxei de cămin din universitatea lor, organizațiile studențești au răspuns că în 10 universități (62,5%) din cele 16 analizate au crescut deja taxele sau au existat sau există discuții în acest sens. Acest lucru nu vine deloc ca o surpriză, având în vedere că subvenția cămine-cantine nu a mai crescut din 2007, neadaptându-se astfel la rata inflației. De asemenea, au scăzut considerabil și investițiile în reparații și modernizări ale căminelor.

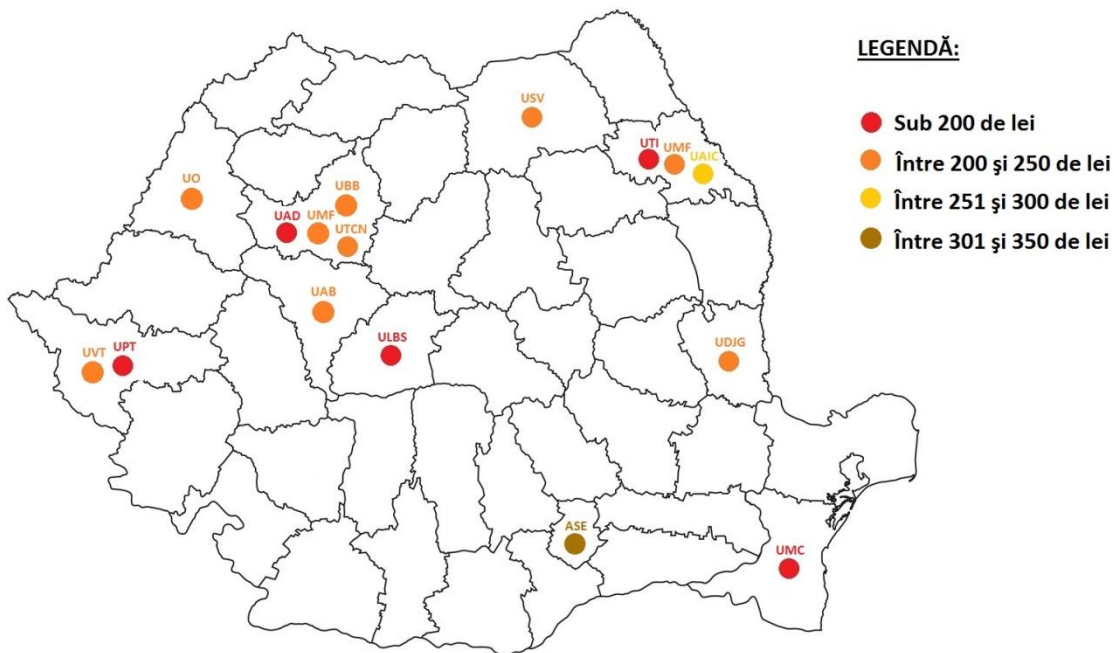
Harta creșterii taxelor de cămin din ultimii 2 ani în România

Aceste creșteri de taxe afectează cel mai mult studenții cu venituri reduse, care întâmpină o serie de bariere în calea accesului, parcurgerii și finalizării studiilor. În acest sens, susținerea grupurilor defavorizate devine tot mai importantă pentru asigurarea echității în învățământul superior. Bursele sociale, mecanismul folosit de Ministerul Educației Naționale pentru sprijinirea studenților cu probleme financiare care nu își permit să acceseze, să parcurgă și să finalizeze un program de studiu din sistemul de învățământ superior, ar trebui, conform Legii Educației Naționale să acopere cheltuielile minime legate de cazare și masă, pe perioada studiilor. Valoarea acestor cheltuieli a fost estimată de CNFIS la 566 de lei, însă în realitate valoarea bursei sociale este departe de a atinge această valoare. Analizând răspunsurile organizațiilor studențești la întrebarea legată de valoarea bursei sociale, constatăm că în nici una din cele 16 universități din România valoarea bursei sociale nu atinge estimările cheltuielilor minime de cazare și masă. Valoarea medie a bursei sociale din cele 16 universități este de 214 lei, aproape de aproape 3 ori mai mică decât necesarul pentru acoperirea cheltuielilor minime de cazare și masă. În 14 din cele 16 universități analizate (87,5%) valoarea bursei sociale este de sub 250 de lei, o singură universitate

oferind o bursă socială între 300 și 350 de lei, valoare aflată oricum aproape la jumătatea valorii recomandate de CNFIS.

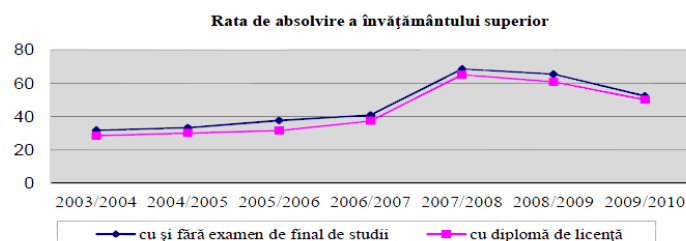
În pofida prevederilor Legii Educației Naționale, există universități în care valoarea bursei sociale este de sub 150 de lei: în Universitatea Tehnică "Gh. Asachi" din Iași bursa socială este de 100 de lei, iar în Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu bursa socială este de 115 lei.

Harta valorii bursei sociale din universitățile din România

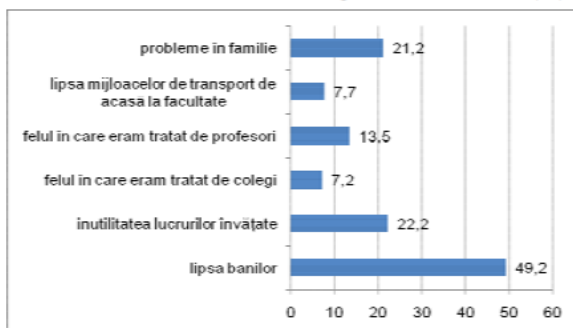
Această situație a dus la efecte multiple privind participarea procesului educațional: pe de o parte grupurile dezavantajate sunt subreprezentate în sistemul de învățământ superior datorită barierelor de ordin financiar ce stau în calea accesului, cumulate cu lipsa unor politici coerente de atragere și includere a acestora în învățământul superior, iar pe de altă parte rata abandonului școlar a crescut datorită dificultăților financiare întâmpinate de studenți.

Raportul privind Starea Învățământului Superior din România¹⁶ lansat de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului în 2011 arată cât de tragică este situația abandonului școlar universitar, care în anul universitar 2009/2010 a ajuns la aproape 50%, dacă luăm în considerare că rata de absolvire a învățământului superior este de puțin peste 50%.

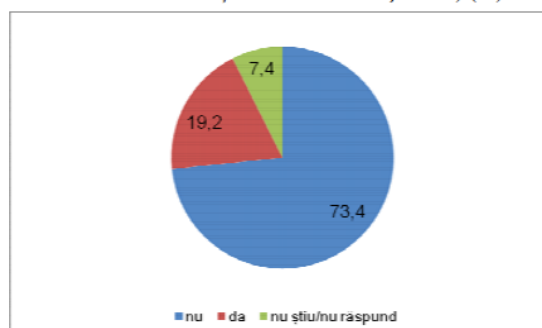

Studiul „Acces și Echitate în învățământul Superior din România: Dialog cu elevii și studenții”¹⁷ coordonat de prof. dr. Remus Pricopie aprofundează problematica abandonului școlar și oferă date în sprijinul importanței factorilor educaționali și sociali în acest fenomen.

Motivele riscului de abandon în primul an de studii (%)

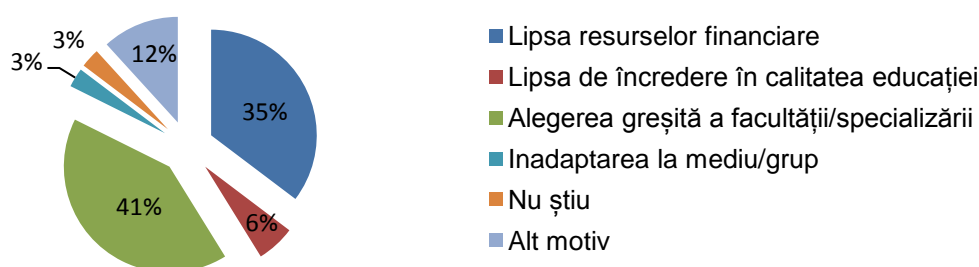
Riscul de abandon în timpul primului an de facultate (Ai fost vreodată în situația de a abandona școala?) (%)

Același raport al Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului din 2011¹⁶ indică faptul că durata medie de frecvență a învățământului superior era în anul universitar 2010-2011 de 1,4 ani, lucru ce sugerează că majoritatea studenților care abandonează învățământul superior o fac după primul an de studiu. Acest lucru se întâmplă fie din lipsa de informare corectă cu privire la cheltuielile imputate de participarea la învățământul superior și lipsa unei susțineri relevante pentru studenții din grupurile dezavantajate, fie din cauza alegerii greșite a domeniului de studiu sau a dificultăților întâmpinate în adaptarea la mediul universitar respectiv.

”Studiul privind Implementarea Procesului Bologna în România – perspectiva studenților 2012”¹⁸ lansat de ANOSR la începutul anului 2013 susține cele menționate mai sus, prin răspunsurile pe care organizațiile studențești le-au dat la întrebarea legată de motivele care determină studenții să renunțe la facultate – 41% dintre respondenți au numit ca principal motiv al abandonului universitar alegerea greșită a facultății sau a specializării, iar 35% au menționat lipsa resurselor financiare.

Motivele care determină studenții să renunțe la facultate

În problema abandonului universitar se remarcă astfel, pe lângă nevoia de susținere financiară a grupurilor dezavantajate, nevoia unor servicii eficiente de orientare și consiliere, care să aibă impact în rândul studenților. Din păcate însă, problema subfinanțării educației a afectat inclusiv calitatea acestor servicii, atât prin personalul angajat insuficient pentru numărul mare de studenți din universitate și de foarte multe ori nu suficient de bine calificat datorită salariilor mici pe care le primesc, cât și prin tipurile și eficiența activităților pe care aceste centre le pot realiza.

Conform unui studiu realizat de ANOSR în 2011 pe un eșantion de 20.000 de studenți din 24 de universități, analizând situația serviciilor studențești, Centrele de Consiliere și Orientare în Carieră prezentau cea mai nesatisfăcătoare situație: în aproape toate universitățile, procentul studenților mulțumiți de activitatea lor s-a situat sub 20%. Acest lucru a dus la neîncredere față de eficiența acestor centre și, astfel, la nefolosirea serviciilor pe care acestea le oferă de către un număr semnificativ de studenți, iar prin acțiunile lipsite de impact pe care acestea le pot derula datorită lipsei unei finanțări corespunzătoare (prezentări, târguri de oferte de angajare, cursuri de dezvoltare personală pentru un număr limitat de studenți etc.) acestea nu reușesc să își atingă scopul pentru care au fost create și să contribuie eficient la reducerea abandonului universitar. Acest lucru s-ar putea realiza prin acțiuni de promovare corectă a informațiilor despre domeniile de studiu pe care le oferă universitatea în rândul potențialilor viitori studenți și parteneriate cu centrele de orientare în carieră din învățământul preuniversitar pentru încurajarea unei alegeri corecte și informate a viitoarei cariere în rândul elevilor și totodată prin oferirea de servicii de consiliere de calitate pentru studenți care să le faciliteze integrarea în mediul academic și să îi pregătească pentru provocările reale ale pieței muncii.

Prin urmare nu ar trebui să ne surprindă că România este pe penultimul loc în Uniunea Europeană în ceea ce privește procentul persoanelor cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani care au absolvit o formă de învățământ superior, conform datelor furnizate de Comisia Europeană¹⁹.

Țară	Procentul persoanelor cu vârstă cuprinsă între 30 și 34 de ani care au absolvit o formă de învățământ superior
Irlanda	51,1
Cipru	49,9
Luxemburg	49,6
Lituania	48,7
Suedia	47,9
Marea Britanie	47,1
Finlanda	45,8
Belgia	43,9
Franța	43,6
Danemarca	43,0
Olanda	42,3
Spania	40,1
Slovenia	39,2
Estonia	39,1
Polonia	39,1
Letonia	37,0
EU	35,8
Germania	31,9
Grecia	30,9
Ungaria	29,9
Portugalia	27,2

Bulgaria	26,9
Austria	26,3
Cehia	25,6
Slovenia	23,7
Malta	22,4
Romania	21,8
Italia	21,7

Propuneri ANOSR

ANOSR cere Guvernului României și factorilor decidenți să își asume real responsabilitatea pentru starea sistemului educațional din România, să conștientizeze importanța investiției în educație ca sursa de dezvoltare sustenabilă a statului pe termen lung, beneficiile pe care aceasta le poate genera la nivelul societății și rolul pe care aceasta îl poate juca în ieșirea României din criza economică și totodată să respecte asumările făcute la nivel național și internațional în ceea ce privește finanțarea educației.

În acest sens, ANOSR cere alocarea unui procent de **minimum 6%** din PIB pentru educație, așa cum România și-a asumat prin Legea Educației Naționale, cu prioritate pentru:

1. Creșterea finanțării de bază a universităților pentru ieșirea acestora din situația critică datorată deficitului bugetar cauzat de scăderea alocației per student echivalent și creșterea dependenței bugetelor universităților de finanțarea publică, situație care a afectat continuu calitatea sistemului de învățământ superior și relevanța acestuia în raport cu societatea;

- propunem creșterea **alocației per student echivalent** cel puțin până la valoarea acesteia de dinaintea crizei financiare, întrucât reducerea investiției în educație în acest context ignoră complet impactul recunoscut pe care educația și învățământul superior îl poate avea asupra ieșirii din criză și asupra dezvoltării pe termen lung a economiei și a societății în general

Impact bugetar estimat:

437.228×2126 (număr total de studenți echivalenți 2012 x alocația unitară per student echivalent 2012) = 929.546.728

437.228×3.122 (număr total de studenți echivalenți 2012 x alocația unitară per student echivalent 2008) = 1.365.025.816

Efortul bugetar necesar creșterii: $1.365.025 - 929.546.728 = 435.479.088$ (**0,07% din PIB-ul pe 2012**)

2. Investiții direcționate către reducerea abandonului universitar prin oferirea de servicii de consiliere și orientare de calitate care să faciliteze o alegere corectă a universității și să contribuie la integrarea studenților în mediul academic și pe piața muncii și totodată prin susținerea reală a grupurilor dezavantajate prin îndepărtarea barierelor de ordin financiar ce stau în calea accesului acestora la învățământul superior

- propunem crearea unei **metodologii naționale privind normele de calitate ale funcționării centrelor de orientare în carieră**, care să prevadă un set de standarde de calitate ale activității acestor centre, inclusiv raportul numărului de studenți la numărul de angajați din centre sau calificarea acestora, secundată de o **finanțare corespunzătoare** în acest sens pentru atingerea standardelor de calitate definite
- stabilirea unui **procent minim de 40%** din fondul total de burse cu direcție clară către bursele sociale, cumulat cu creșterea investiției către aceste burse, astfel încât acestea să fie suficiente pentru toți cei care necesită acest sprijin financiar pentru parcurgerea studiilor și să aibă o valoare care să acopere cel puțin cheltuielile minime de cazare și masă, conform legislației în vigoare
- creșterea subvenției cămine-cantine care să acopere creșterile înregistrate în ultimii 6 ani (de la ultima creștere a subvenției) cu privire cheltuielile imputate de serviciile pentru care aceste subvenții au fost create – o creștere de 30% ar putea acoperi această diferență pentru moment și ar însemna o alocare suplimentară de 0,03% din PIB

Referințe:

1. OECD, Education at a Glance 2011: OECD Indicators, OECD Publishing, Indicatorul A9, pag. 166, 2011
2. OECD, Education Indicators in Focus, 2013/01 (January), 2013
3. Comisia Europeană, Europa 2020 – O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii, 2010
4. Declarația comună privind armonizarea structurii sistemului european de învățământ superior a celor patru miniștrii în funcție pentru învățământul superior din Germania, Franța, Italia și Marea Britanie, Paris, Sorbona, 1998
5. Comunicatul întâlnirii miniștrilor europeni responsabili cu învățământul superior, Către un Spațiu European al Învățământului Superior, Praga, 2001
6. Comunicatul Conferinței Miniștrilor pentru Învățământul Superior, Formarea Spațiului European al Învățământului Superior, Berlin, 2003
7. Comunicatul Miniștrilor responsabili pentru Învățământul Superior, Spre un Spațiu European al Învățământului Superior: răspunsuri la provocările unei lumi globalizate, Londra, 2007
8. Comunicatul Miniștrilor responsabili pentru Învățământul Superior, Procesului Bologna 2020 – Spațiul European al Învățământului Superior în noul deceniu, Leuven și Louvain-la-neuve, 2009
9. Comunicatul Miniștrilor responsabili pentru Învățământul Superior, Consolidarea Spațiului European al Învățământului Superior, București, 2012
10. OECD, Education at a Glance 2013: OECD Indicators, OECD Publishing, 2013
11. Comisia Europeană, Eurostat – Statistics in focus 12/2013, 2013
12. Monitorul Oficial al României, Legea Educației Naționale nr.1/2011, 2011
13. Comisia Europeană Eurostat – Database: Expenditure on education as % of GDP or public expenditure, accesată în 20.07.2013
14. Ministerul Finanțelor, Raportul Bugetului 2013, 2013
15. Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior, Raport public anual 2012 – Starea finanțării învățământului superior și măsurile de optimizare ce se impun, 2013
16. Ministerul Educației Naționale, Raport privind starea învățământului superior din România, 2011
17. Remus Pricopie, Valeiu Frunzaru, Nicoleta Corbu, Loredana Ivan, Alina Bârgăoanu, Acces și echitate în învățământul superior din România – Dialog cu elevii și studenții, editura Comunicare.ro, 2011
18. Alianța Națională a Organizațiilor Studentești din România, Studiul privind implementarea Procesului Bologna în România – perspectiva studenților 2012, 2013
(<http://www.anosr.ro/wp-content/uploads/2012/07/Studiu-Procesul-Bologna-2012-Revizuit.pdf>)
19. Comisia Europeană, Comunicat de presă din 11 Aprilie 2013
(http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-324_en.htm)

Anexa 1 – Informații chestionar aplicat organizațiilor studentești

Chestionarul a vizat problemele pe care studenții le resimt în ceea ce privește finanțarea educației din universitățile din care provin și a fost aplicat reprezentanților a 27 de organizații studentești din 16 universități, conform următorului tabel:

Nr.crt.	Organizația	Universitatea
1	Organizația Studenților din Babeș-Bolyai (OSUBB)	Universitatea "Babeș-Bolyai" Cluj-Napoca
2	Asociația Studenților Psihologi din România (ASPR)	
3	Asociația Studenților de la Universitatea de Arte și Design Cluj-Napoca (ASUAD)	Universitatea de Arte și Design Cluj-Napoca
4	Liga Studenților din Galați (LSG)	Universitatea "Dunărea de Jos" Galați
5	Organizația Studenților din Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca (OSUT Cluj)	Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca
6	Liga Studenților Chimiști din Timișoara (LSCT)	Universitatea "Politehnica" Timișoara
7	Liga Studenților din Facultatea de Electrotehnică și Electromagnetică (LSFEE)	
8	Liga Studenților din Management în Producție și Transporturi (LSFMPT)	
9	Liga Studenților din Facultatea de Automatică și Calculatoare Timișoara (Liga AC)	
10	Liga Studenților de la Facultatea de Mecanică Timișoara (LSFMT)	
11	Liga Studenților din Facultatea de Electronică și Telecomunicații Timișoara (LSFETc)	
12	Asociația "Societatea Pentru Psihologie" Iași (Asociația SPP)	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" Iași
13	Liga Studenților Aconomiști Iași (LSE)	
14	Asociația Studenților Francofoni Iași (ASFI)	
15	Organizația Studenților Farmaciști Cluj-Napoca (OSF)	
16	Societatea Studenților Mediciniști "Hipocrates" Sibiu (SSMH)	Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu
17	Sindicatul Studenților din Cibernetică (SiSC)	Academia de Studii Economice din București
18	Asociația Studenților în Contabilitate și Informatică de Gestiune (ASCIG)	
19	Liga Studenților din Universitatea Maritimă Constanța (LSUMC)	Universitatea Maritimă Constanța
20	Liga Studenților Electrotehniști Iași (LSETH)	Universitatea Tehnică "Gheorghe Asachi" din Iași
21	Asociația Studenților din Universitatea Suceava (ASUS)	Universitatea "Ștefan cel Mare" Suceava
22	Grupul de Inițiativă al Românilor din Basarabia Suceava (GIRB)	
23	Organizația Studenților din Universitatea de Vest Timișoara (OSUT)	Universitatea de Vest din Timișoara
24	Organizația Studenților Basarabeni Timișoara (OSB)	
25	Societatea Studenților Farmaciști Iași	Universitatea de Medicină și Farmacie "Grigore T. Popa" Iași
26	Liga Studenților de la Universitatea "1 Decembrie 1918" Alba Iulia (LSUA)	Universitatea "1 Decembrie 1918" Alba Iulia
27	Asociația "Gheorghe Șincai" a Studenților în Istorie	Universitatea din Oradea

